

Klasa: 740-02/11-01/02

Urbroj: 5030109-11-1

Zagreb, 25. ožujka 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, te mr. sc. Zorana Pičuljana i Tatijanu Vučetić, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA ZAKONOM TREBA UREDITI TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela donesen je 11. rujna 2003. godine (Narodne novine, broj 151/2003). Kao izraz napuštanja načela da pravne osobe ne mogu biti kazneno odgovorne jer nisu sposobne za radnju i krivnju kao osnovne elemente kaznenog djela (*societas delinquere non potest*), Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela predstavljao je bitnu novinu u hrvatskom kaznenopravnom zakonodavstvu i praksi. Naime, po prvi puta u Republici Hrvatskoj prestala je rezerviranost kaznenog prava i postupka za fizičke osobe te se nadležnost kaznenih sudova i državnog odvjetništva proširila i na pravne osobe. Donošenjem navedenog zakona Republika Hrvatska uskladila je pitanje kaznene odgovornosti pravnih osoba i s pravnom stečevinom (*acquis communautaire*) Europske unije (posebice s *Drugim protokolom Konvencije za zaštitu financijskih interesa Europskih unije*) i konvencijskim pravom Vijeća Europe (posebice s *Kaznenopravnom konvencijom o korupciji*). Donošenjem toga zakona, Republika Hrvatska se svrstala u red modernih europskih kaznenih zakonodavstava koja su poznavala institut odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela. Nakon donošenja, navedeni zakon je jednom revidiran, i to novelom iz 2007. godine (Narodne novine, broj 110/2007) kojom je, radi usklađivanja s Okvirnom odlukom Vijeća 2005/667 PUP od 12. lipnja 2005. godine o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu zakona protiv onečišćenja brodovima povećana opća gornja granica novčane kazne za pravnu osobu (članak 10.).

Potreba za donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela uvjetovana je u prvom redu terminološkim i sadržajnim usklađivanjem s novim Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008, 76/2009) koji se od 1. srpnja 2009. godine počeo primjenjivati u predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, a njegova se puna primjena u ostalim kaznenim predmetima očekuje od 1. rujna 2011. godine. Osnovno obilježje novog Zakona o kaznenom postupku je novo uređenje položaja glavnih subjekata kaznenog postupka (suda, ovlaštenog tužitelja i okrivljenika). Napuštanje sustava sudske i prijelaz na državnoodvjetničku istragu uvjetovalo je i značajnu izmjenу uloge suca i državnog odvjetnika u kaznenom postupku. Tako je uloga državnog odvjetnika značajno promijenjena i to posebno u prethodnom postupku. U prethodnom postupku državni odvjetnik preuzima ne samo inicijativu kaznenog progona nego koncipira i usmjerava djelatnost istraživanja i izravno je nadzire.

Izmjene i dopune Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, mogli bismo podijeliti u dvije skupine. Prvu skupinu čine izmjene kojima se redefinira položaj predstavnika pravne osobe u kaznenom postupku. Naime, s obzirom na izmijenjenu nadležnost i proširene ovlasti državnog odvjetništva u prethodnom postupku, predlaže se da, osim suda, ovlaštenje za utvrđivanje istovjetnosti predstavnika pravne osobe i njegovog ovlaštenja za zastupanje ima i državni odvjetnik koji postupuje prije podizanja optužnice. Predložena izmjena je u skladu s terminologijom i sadržajem članka 202. stavka 34. Zakona o kaznenom postupku. Nadalje, predlaže se da, osim osoba koje ni prema važećem zakonu ne mogu biti određene (postavljene) za predstavnika pravne osobe (osoba koja je u istom postupku pozvana kao svjedok te osoba protiv koje se vodi kazneni postupak zbog istog kaznenog djela), niti branitelj okrivljene odgovorne osobe ne može biti određen kao predstavnik pravne osobe u kaznenom postupku koji se protiv nje vodi. Razlog za ovu izmjenu je u tome što je moguća kolizija interesa okrivljene odgovorne i okrivljene pravne osobe u postupku pa nema opravdanja da pravnu osobu predstavlja branitelj okrivljene odgovorne osobe.

S obzirom da je do podizanja optužnice tijelo koje vodi postupak državni odvjetnik, predlaže se izmijeniti stavak 2. na način da o postavljanju predstavnika pravne osobe, ako ona to ne učini sama u zakonskom roku od osam dana, odlučuje predsjednik nadležnog suda na zahtjev tijela koje vodi postupak

U drugoj su skupini terminološka i numeracijska usklađivanja sa Zakonom o kaznenom postupku i Kaznenim zakonom.

Zbog specifičnosti primjene Zakona o kaznenom postupku, odnosno zbog trenutnog paralelizma primjene procesnih odredaba „starog“ i „novog“ Zakona o kaznenom postupku, a koji paralelizam će postojati do 1. rujna 2011. godine, prijelazne i završne odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela propisuju da se navedeni zakon u postupcima za kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta počinje primjenjivati odmah (odnosno, osmog dana po objavi u Narodnim novinama), dok bi se njegova primjena u ostalim postupcima vezala uz početak primjene novog Zakona o kaznenom postupku, tj. od 1. rujna 2011. godine.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), jer postoje osobito opravdani državni razlozi, s obzirom da se radi o usklađivanju Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela sa Zakonom o kaznenom postupku, a koji je u primjeni za predmete iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta od 1. srpnja 2009. godine.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

Članak 1.

U Zakonu o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/2003 i 110/2007), u članku 2. riječi: „Kaznenog zakonika“ zamjenjuju se riječima: „Kaznenog zakona“.

Članak 2.

U članku 3. stavku 2. riječi: „Kaznenim zakonikom“ zamjenjuju se riječima: „Kaznenim zakonom“.

Članak 3.

Članak 24. mijenja se i glasi:

„Državni odvjetnik može rješenjem odbaciti kaznenu prijavu ili odustati od kaznenog progona ako pravna osoba nema imovine ili je ona tako neznatna da ne bi bila dovoljna niti za pokriće troškova postupka ili ako se protiv nje vodi stečajni postupak.“

Članak 4.

U članku 27. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Tijelo koje vodi postupak utvrđuje istovjetnost predstavnika pravne osobe i njegovo ovlaštenje za sudjelovanje u postupku.“

U stavku 5. iza riječi: „djela“ dodaje se zarez i riječi: „niti njen branitelj“.

Članak 5.

Članak 28. mijenja se i glasi:

„(1) Pravna osoba dužna je u roku od osam dana od primitka prvog poziva odrediti predstavnika i tijelo koje vodi postupak dostaviti dokaz o njegovom ovlaštenju. O tome će tijelo koje vodi postupak u pozivu upozoriti pravnu osobu.

(2) Ako pravna osoba ne odredi predstavnika u roku iz stavka 1. ovoga članka, prije podizanja optužnice postaviti će ga rješenjem predsjednik suda na zahtjev tijela koje vodi postupak.

(3) Ako pravna osoba prestane postojati prije nego je pravomoćno okončan kazneni postupak tako da ima sveopćega pravnog sljednika, taj je sljednik dužan odrediti svog predstavnika u roku od osam dana od prestanka pravne osobe, u protivnom predstavnika će rješenjem prije podizanja optužnice postaviti predsjednik suda, a nakon podizanja optužnice sud.

(4) Ako pravna osoba odredi predstavnika protivno članku 27. stavcima 2. i 5. ovoga Zakona, tijelo koje vodi postupak pozvat će je da u roku od osam dana odredi drugog predstavnika. Ako pravna osoba ne odredi predstavnika u tom roku, postaviti će ga rješenjem prije podizanja optužnice predsjednik suda, a nakon podizanja optužnice sud.

(5) Protiv rješenja o postavljanju predstavnika žalba nije dopuštena.“.

Članak 6.

Iza članka 28. dodaje se naslov i članak 28.a koji glase:

“ISPITIVANJE PREDSTAVNIKA

Članak 28.a

Prvo ispitivanje predstavnika okrivljene pravne osobe ne snima se uređajem za audio – video snimanje, a iskaz predstavnika pravne osobe unosi se u zapisnik.“.

Članak 7.

U članku 33. iza riječi: „matični broj,“ dodaju se riječi: „osobni identifikacijski broj,“.

Članak 8.

U naslovu iznad članka 34. i u članku 34. riječi: „glavna rasprava“ zamjenjuju se riječju: „rasprava“ u odgovarajućem padežu.

Članak 9.

U članku 35. točki 1. iza riječi: „matični broj,“ dodaju se riječi: „osobni identifikacijski broj,“.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 10.

Kazneni postupak pokrenut primjenom odredaba Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/2002, 143/2002 i 115/2006) dovršit će se po odredbama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/2003 i 110/2007).

Kazneni postupak pokrenut primjenom odredaba Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008 i 76/2009) dovršit će se po odredbama ovog Zakona.

Članak 11.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1. Člankom 2. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela propisana je supsidijarna primjena odredaba „Kaznenog zakonika, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta“. Ova odredba upućuje, između ostalog, na „Kazneni zakonik“, jer je u vrijeme donošenja Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela na snazi, s početkom primjene od 1. prosinca 2003. godine, bio Kazneni zakonik (člankom 1. Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona od 15. srpnja 2003. godine, Narodne novine, broj 111/2003, naziv „Kazneni zakon“ izmijenjen je u „Kazneni zakonik“). S obzirom da je Ustavni sud Republike Hrvatske odlukom U-I-2566/2003, U-I-2892/2003, od 27. studenog 2003. godine (Narodne novine, broj 190/2003) ukinuo Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 111/2003), potrebno je i u članku 2. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela riječi „Kazneni zakonik“ zamijeniti riječima „Kazneni zakon“ radi usklađivanja s važećom zakonskom terminologijom.

Članak 2. v. obrazloženje uz članak 1.

Članak 3. Važeća odredba članka 24. kojom se regulira odlučivanje o pokretanju kaznenog postupka prema načelu svrhovitosti (ako pravna osoba nema imovine ili je ona tako neznatna da ne bi bila dovoljna niti za pokriće troškova postupka ili ako se protiv nje vodi stečajni postupak) upućuje na članak 175. Zakona o kaznenom postupku. Kako novi Zakon o kaznenom postupku načelo svrhovitosti regulira samo parcijalno za lakša kaznena djela u skraćenom postupku (članci 521. i 522.) dok je odbacivanje kaznene prijave odnosno odustanak od kaznenog progona kod teških kaznenih djela (ako je to razmjerno težini počinjenih kaznenih djela i značenju iskaza te osobe, važno za otkrivanje i dokazivanje kaznenih djela i članova zločinačke organizacije) sukladno članku 212. Zakona o kaznenom postupku regulirano posebnim zakonom (Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Narodne novine, br. 76/2009, 116/2010 i 145/2010), predlaže se formulirati ovu odredbu bez pozivanja na konkretne odredbe Zakona o kaznenom postupku. Time se sadržajno ništa ne mijenja, a predložena formulacija otklanja i potrebu usklađivanja Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela u slučaju eventualnih daljnjih izmjena zakona koji reguliraju odlučivanje o pokretanju kaznenog postupka prema načelu svrhovitosti.

Članak 4. Prema novom Zakonu o kaznenom postupku izmijenjena je nadležnost i proširene su ovlasti državnog odvjetništva u prethodnom postupku. Zbog toga se predlaže izmjena prve rečenice u članku 27. stavku 4. kako bi, osim suda, ovlaštenje za utvrđivanje istovjetnosti predstavnika pravne osobe i njegovo ovlaštenje za zastupanje imao i državni odvjetnik koji postupa prije podizanja optužnice. Predložena izmjena je u skladu s terminologijom i sadržajem članka 202. stavka 34. Zakona o kaznenom postupku - tijelo koje vodi postupak u prethodnom je postupku državni odvjetnik, koji postupa prije podizanja optužnice, te sud koji provodi istragu na zahtjev oštećenika kao tužitelja i tijekom provođenja dokaznog ročišta. Nakon podizanja optužnice ili privatne tužbe, tijelo koje vodi postupak je sud. Riječ „identitet“ zamijenjena je riječju „istovjetnost“ radi usklađivanja s terminologijom Zakona o kaznenom postupku (npr. članak 112. stavak 1., članak 117., članak 123. stavak 1. točka 1. itd.). S obzirom da obveza pravne osobe da u zakonskom roku od osam dana odredi svog predstavnika sadržajno ne pripada u članak 27 stavak 4. predlaže se njezino premještanje u

članak 28. stavak 1. kojim je regulirano postavljanje predstavnika pravne osobe. Predlaže se proširenje stavka 5. na način da, osim osoba koje ni prema važećem zakonu ne mogu biti određene (postavljene) za predstavnika pravne osobe (osoba koja je u istom postupku pozvana kao svjedok te osoba protiv koje se vodi kazneni postupak zbog istog kaznenog djela), niti branitelj okrivljene odgovorne osobe ne može biti određen kao predstavnik pravne osobe kaznenom postupku koji se protiv nje vodi. Razlog za ovu izmjenu je u tome što je moguća kolizija interesa okrivljene odgovorne i okrivljene pravne osobe u postupku pa nema opravdanja da pravnu osobu predstavlja branitelj okrivljene odgovorne osobe.

Članak 5. S obzirom da obveza pravne osobe da u roku odredi svog predstavnika sadržajno ne pripada u članak 27 stavak 4. predlaže se njezino premještanje u članak 28. stavak 1. kojim je regulirano postavljanje predstavnika pravne osobe (v. obrazloženje uz članak 4.). S obzirom da je do podizanja optužnice tijelo koje vodi postupak državni odvjetnik, predlaže se izmijeniti stavak 2. na način da o postavljanju predstavnika pravne osobe, ako ona to ne učini sama u zakonskom roku od osam dana, odlučuje predsjednik nadležnog suda na zahtjev tijela koje vodi postupak. U tom se smislu predlažu izmjene stavaka 3. i 4. s tim da predstavnika u obje situacije rješenjem prije podizanja optužnice postavlja predsjednik suda, a nakon podizanja optužnice sud pred kojim se vodi postupak. U stavku 5. se predlaže isključenje prava na žalbu protiv rješenja o postavljanju predstavnika.

Članak 6. Sukladno članku 275. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku prvo ispitivanje okrivljenika snima se uređajem za audio – video snimanje. Novi članak 28a predlaže se kako bi se na ispitivanje predstavnika pravne osobe, koje je po sadržaju i smislu različito od ispitivanja okrivljenika kao fizičke osobe, izričito isključila primjena navedene odredbe Zakona o kaznenom postupku. S obzirom da se sukladno članku 275. stavak 5. Zakona o kaznenom postupku u zapisnik ispitivanja koje se snima, ne unosi iskaz okrivljenika, potrebno je u ovoj odredbi koja je *lex specialis* i primjenjuje se isključivo na ispitivanje predstavnika okrivljene pravne osobe, propisati da se iskaz predstavnika unosi u zapisnik o ispitivanju.

Članak 7. Radi usklađivanja s člankom 342. stavkom 1. točkom 1. Zakona o kaznenom postupku (sadržaj optužnice), potrebno je odredbu članka 33. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela izmijeniti tako da se uz matični broj doda i osobni identifikacijski broj. Osobni identifikacijski broj stalna je identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka (članak 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju, Narodne novine, broj 60/2008).

Članak 8. Predlaže se izmjena u naslovu i sadržaju članka 34. radi usklađivanja s terminologijom Zakona o kaznenom postupku u koji je umjesto termina „glavna rasprava“ unesen termin „rasprava“. Osim te izmjene, odredba članka 34. nije sadržajno izmijenjena u odnosu na važeći zakon.

Članak 9. Radi usklađivanja s člankom 459. stavkom 3. Zakona o kaznenom postupku (sadržaj izreke presude), potrebno je odredbu članka 35. točke 1. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela izmijeniti tako da se uz matični broj doda i osobni identifikacijski broj. Osobni identifikacijski broj stalna je identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka (članak 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju).

Članak 10. Ovim člankom propisano je stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, pri čemu se vodilo računa o postojećem paralelizmu primjene Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/2008 i 76/2009) i Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/2002, 143/2002 i 115/2006). Naime, Zakon o kaznenom postupku iz 2008. godine se primjenjuje od 1. srpnja 2009. godine u postupcima za kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, ostali kazneni postupci još se uvijek vode prema pravilima Zakona o kaznenom postupku iz 1997. godine. Navedeni dualizam procesnih pravila postojat će do 1. rujna 2011. godine jer će se od tog datuma svi kazneni postupci voditi sukladno Zakonu o kaznenom postupku iz 2008. godine, tj. Zakon o kaznenom postupku iz 1997. godine prestaje važiti u cijelosti.

Stavak 1. ovog članka odnosi se na predmete gdje je kazneni postupak već pokrenut ili će biti pokrenut po odredbama Zakona o kaznenom postupku iz 1997. godine (do 1. rujna 2011. godine), u kojem slučaju će se primjenjivati odgovarajuće odredbe Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/2003 i 110/2007).

Stavak 2. ovog članka odnosi se na postupke za kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta gdje je kazneni postupak već pokrenut ili će biti pokrenut po odredbama Zakona o kaznenom postupku iz 2008. godine, kao i na sve ostale predmete koji će biti pokrenuti nakon 1. rujna 2011. godine po odredbama Zakona o kaznenom postupku iz 2008. godine, u kojem slučaju će se primjenjivati odgovarajuće odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.

Članak 11. Određuje da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJUPrimjena kaznenog zakonodavstva
Članak 2.

Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, na pravne se osobe primjenjuju odredbe Kaznenog zakonika, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

II. PRETPOSTAVKE KAŽNJIVOSTI
Temelj odgovornosti pravnih osoba
Članak 3.

(1) Pravna osoba kaznit će se za kazneno djelo odgovorne osobe ako se njime povređuje neka dužnost pravne osobe ili je njime pravna osoba ostvarila ili trebala ostvariti protupravnu imovinsku korist za sebe ili drugoga.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba kaznit će se za kaznena djela propisana Kaznenim zakonikom i drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela.

Odlučivanje o kaznenom progonu prema načelu svrhovitosti
Članak 24.

Državni odvjetnik može postupiti po članku 175. Zakona o kaznenom postupku ako pravna osoba nema imovine ili je ona tako neznatna da ne bi bila dovoljna niti za pokriće troškova postupka ili ako se protiv nje vodi stečajni postupak.

Predstavnik okrivljene pravne osobe
Članak 27.

(1) Za okrivljenu pravnu osobu u kaznenom postupku sudjeluje njezin predstavnik koji je ovlašten poduzimati sve radnje koje može poduzeti okrivljenik.

(2) Okrivljena pravna osoba može imati samo jednog predstavnika. Predstavnik pravne osobe može biti svaka potpuno poslovno sposobna fizička osoba koja zna hrvatski jezik.

(3) Predstavnika određuje organ pravne osobe, odnosno osobe koje je zastupaju na temelju zakona, odluke nadležnog organa, statuta, društvenog ugovora ili odluke organa pravne osobe. Ako predstavnik nije po drugoj osnovi ovlašten zastupati pravnu osobu, za ovlast da bude njen predstavnik, pravna osoba mu daje pisanu punomoć. Punomoć se može dati i usmeno na zapisnik sudu koji vodi postupak.

(4) Sud je dužan utvrditi identitet predstavnika pravne osobe i njegovo ovlaštenje za sudjelovanje u postupku. Pravna osoba je dužna sudu dostaviti podnesak kojim je odredila svog predstavnika kao i dokaze o njegovom ovlaštenju.

(5) Predstavnik pravne osobe ne može biti osoba koja je u istom postupku pozvana kao svjedok te osoba protiv koje se vodi kazneni postupak zbog istog kaznenog djela.

Postavljanje predstavnika
Članak 28.

(1) U prvom pozivu sud će upozoriti pravnu osobu da je dužna odrediti predstavnika u roku od osam dana od primitka poziva.

(2) Ako pravna osoba ne odredi predstavnika u roku iz stav ka 1. ovoga članka postaviti će ga sud pred kojim se vodi postupak.

(3) Ako pravna osoba prestane postojati prije nego je pravomoćno okončan kazneni postupak tako da ima sveopćega pravnog sljednika, taj je sljednik dužan odrediti svog predstavnika u roku od osam dana od prestanka pravne osobe, u protivnom predstavnika će postaviti sud pred kojim se vodi postupak.

(4) Ako pravna osoba odredi predstavnika protivno članku 27. stavku 2. i 5. ovoga Zakona, sud koji vodi postupak pozvat će je da u roku od osam dana odredi drugog predstavnika i o tome obavijesti sud. Ako pravna osoba ne odredi predstavnika u tom roku, predstavnika će joj postaviti sud pred kojim se vodi postupak.

(5) Predstavnika okrivljenoj pravnoj osobi postavlja predsjednik suda rješenjem koje se dostavlja osobi koja je određena za predstavnika te pravnoj osobi. Te osobe imaju pravo žalbe na rješenje koja ne zadržava njegovo izvršenje.

Sadržaj optužnice Članak 33.

Optužnica protiv okrivljene pravne osobe osim dijelova propisanih Zakonom o kaznenom postupku mora sadržavati i tvrtku, odnosno naziv okrivljene pravne osobe, njezino sjedište i matični broj, ime i prezime njezina predstavnika, datum rođenja i adresu stanovanja te državljanstvo, državu izdavanja putovnice i broj putovnice ako je stranac.

Glavna rasprava Članak 34.

(1) Na glavnoj raspravi u jedinstvenom postupku protiv pravne i odgovorne osobe prvo će se ispitati odgovorna osoba o tome kakav stav zauzima prema svakoj točki optužbe, a zatim predstavnik pravne osobe.

(2) Redosljed izvođenja dokaza na glavnoj raspravi u jedinstvenom postupku protiv pravne i odgovorne osobe određuje se prema tome kako se odgovorna osoba očitovala u odnosu na optužbu bez obzira na očitovanje predstavnika pravne osobe. Uvijek će se prvo ispitati odgovorna osoba, a zatim predstavnik pravne osobe.

(3) Nakon završenog dokaznog postupka te govora tužitelja i oštećenika prvo govori branitelj pravne osobe, pa predstavnik pravne osobe, a zatim branitelj odgovorne osobe pa odgovorna osoba.

(4) Sud može odlučiti da se nakon očitovanja o krivnji pravne osobe glavna rasprava održi u odsutnosti predstavnika pravne osobe koji je uredno pozvan, a njegova prisutnost nije prijeko potrebna.

Sadržaj presude Članak 35.

Presuda u postupku protiv okrivljene pravne osobe osim dijelova propisanih Zakonom o kaznenom postupku mora sadržavati:

1) u uvodu presude tvrtku, odnosno naziv okrivljene pravne osobe, njezino sjedište i matični broj, ime i prezime njezina predstavnika, datum rođenja i adresu stanovanja te državljanstvo, državu izdavanja putovnice i broj putovnice ako je stranac,

2) u izreci presude tvrtku, odnosno naziv i sjedište okrivljene pravne osobe.